

אמור (311)

עשרונים! משא"כ בנסכים יש כלל קבוע, כמה לפר וכמה לאיל ולכבש, ואין אף קרבן שיוצא מן הכלל.

ספר "שיח הפרשה"

וּבְקִצְרֹכֶם אֶת קִצִיר אֲרֻצְכֶם לֹא תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֵךְ בְּקִצְרֹךְ וְלִקְטַת קִצִירְךָ לֹא תִלְקֹט לְעֵנִי וְלִגְרַת תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם (כג.כב)

תעזב הנח לפניהם והם ילקטו, ואין לך לסייע לאחד מהם (רש"י). על פי פשוטו כוונת דין זה, שאין לבעל הבית לסייע לעני, משום שבכך העני יאסוף כמות גדולה יותר, ויהיה על חשבון עניים אחרים, וכך משמע בגמרא (גיטין יא.). אולם מצינו ביאור חדש באלשיך הקדוש, וזה לשונו: אך בזאת שיהיה דרך כבוד, שלא תכלה פאת השדה ותקח בידך הלקט והפרט לתתו בידך לעני, כי יתבייש, רק שתניח הפאה והלקט והפרט, והם ילכו כלוקטים משלהם דרך כבוד. מבואר בדבריו, שהתורה הקפידה לשמור על כבודו של העני, ולכן יש לבעל הבית להניח לעני לאסוף לבדו את מה שזיכתה לו התורה.

ספר "להתענג בתענוגים"

פִּי יוֹם כְּפָרִים הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְפָנַי ה' אֱלֹהֵיכֶם (כג. כח)
פלפול חריף בדרך הדרוש מובא בספר "שער יששכר" וכך הוא כותב: הנה קיימא לן רובא וחזקה רובא עדיף (קידושין פ.). והנה יש לנו חזקת אבהתיה, זכות אבותינו וחזקת טהרתם וקדושתם, אמנם לעומת זה, יש לנו רובא עוונות, והלא רובא וחזקה פן יאמרו המקטרגים דרובא עדיף. על כן זאת עצה היצועה לטובה, למעט את עצמו כל אחד בהכנעה וענוה אמיתית בשיפלות רוח ובכי ודמעות בחרטה על עוונותיו ורוב פשעיו, ויהיו בבחינת מיעוטא, וקי"ל סמוך מיעוטא לחזקה, (חזקת אבותינו), וספק נפשות להקל, ועל ידי זה נציל נפשינו מני שחת ונצא זכאים במשפט ביום הקדוש. והבחינת מיעוט עצמו יהיה ביטול גמור במסירות נפש בקבלת ד' מיתות בעבור כבוד שמו.

ספר "להתענג באהבתך"

וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר (כג.מ)
הגמרא (סוכה לו:) שואלת מאחר והאתרוג הוא המשובח שבכולם, ונמשל לתלמיד חכם כי יש בו גם טעם וגם ריח, למה לא נוטלים אותו בימין מחמת חשיבותו? ומתרצת הגמרא: שאף שהאתרוג חשוב יותר, הוא ניטל ביד שמאל מפני שזו רק מצוה אחת, ואילו בנטילת הלולב ישנם שלש מצוות. הגמרא מרמזת לנו בזה, שאפילו תלמיד חכם שיש בו כל המעלות, אם אינו משפיע על האחרים ומקרב אותם, את המון עם שדומים להדסים וערבות, אזי הלולב שאינו שוה בחשיבותו

וְהִפְהֵן הַגְּדוֹל מֵאֲחֵיו וכו'...לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא (כא.יא)

נראה לתת טעם על זה שהכהן הגדול אינו מטמא לאביו ולאמו, דהנה מצינו בדוד המלך דכשנמשח בשמן המשחה נתגדל בקומתו והיה כבריה החדשה עד שהיה יכול ללבוש בגדי שאל המלך שהיה בעל קומה, נמצא שהשמן עשה אותו לבריה חדשה, ולכן אינו מטמא לאביו ולאמו, כי הוא כאילו נברא מחדש ואין לו עוד שייכות עם אביו ואמו. וזה מה שאמר משה רבינו בברכתו לאהרן (פרשה וזאת הברכה): "תומיך ואוריך לאיש חסידיך וכו' האומר לאביו ולאמו לא ראיתו ואת אחיו לא הכיר", דהיינו דכיון שנעשה כבריה חדשה על כן נעשה זר לאביו לאמו ולאחיו.

ספר "מקח טוב"

וְהִנִּיף אֶת הַעֹמֶר לְפָנַי ה' לְרֻצְנֶכֶם (כג. יא)
אמרו חז"ל בספרא: "לְרֻצְנֶכֶם", אין כופים את הציבור על כרחו. שונה מנחת העומר משאר הקרבנות, בכל הקרבנות נאמר: "יקריב אותו", מלמד שכופין אותו, יכול בעל כרחו, תלמוד לומר "לרצונו", הא כיצד? כופין אותו עד שיאמר רוצה אני. ידועים דברי הרמב"ם (הלכות גרושין פ"ב ה"כ), בבאור המושג 'כופין אותו עד שיאמר רוצה אני', שמאחר שהוא רוצה להיות מישראל רוצה הוא לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העבירות ויצרו הוא שתוקפו, וכיון שהוכה עד שתשש יצרו ואמר רוצה אני, כבר גרש לרצונו. אמנם כל זה בשאר הקרבנות, אבל מנחת העומר צריכה להיות מקורבת "לְרֻצְנֶכֶם", ברצון מלא, ללא כפיה, כי העומר ענינו שהאדם ירגיש שהכל מאת הקב"ה. הוא אמנם חורש, זורע, טוחן מרקד וכו', אבל באמת אין הוא עושה כלום, הכל ממנו יתברך. להרגשה זו אי אפשר להגיע מתוך כפיה, לכן הקרבת העומר צריכה להעשות "לְרֻצְנֶכֶם"

ספר "יחי ראובן"

וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרִינִים...וְנִסְפָּה יֵין רְבִיעִת הֵהִין (כג. יג)
בתפילת מוסף בראש השנה ובימים טובים, לאחר שמזכירים את קרבנות היום, אומרים: "ומנחתם ונסכיהם כמדובר, שלשה עשרונים לפר ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש, ויין ונסכו". ותמהו, ומדוע במנחות מפרטים בדיוק כמה עשרונים לפר וכמה לאיל ולכבש, ואילו בנסכים שאף בהם יש חילוק רביעית ההין לפר וכו' (כדכתיב בפרשת שלח) אומרים בקיצור 'ויין כנסכו'? מתרץ ה'דעת זקנים' תירוץ נפלא: במנחות אי אפשר לומר כלל קבוע, כי יש יוצא מן הכלל, והוא 'קרבן העומר', שהקריבו כבש אחד ומנחתו שני

לאחר, נחשב לגדול וחשוב ממנו, כי הוא משפיע ונותן לאחרים. ומוטלת חובה על כל תלמיד חכם להשפיע ולהרביץ תורה לישראל ככל שיוכל, ולהעניק ככל יכולתו לאחרים באשר הוא שם.

ספר "ילקוט מאיש לרעהו" בשם רבי יהודה צדקה זצ"ל

פְּרִי עֵץ הָדָר (כג.מ)

רמז יש בפרי עץ ההדר לדרגתו של היהודי: **בשיר השירים** (ב.ג.) נאמר: **"כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים"**, וביארו התוספות (שבת פח:): שהכונה להתרוג. מה מיוחד באתרוג? שהוא דר באילנו משנה לשנה (סוכה לב:): ואומר על כך **רבי אליהו לופיאן זצ"ל**: לאתרוג, שיכול להמשיך לצמוח על העץ משנה לשנה, ישנה מעלה וחסרון לעומת פירות אחרים. מעלתו הוא יכול להמשיך לגדול עוד ועוד, אך חסרונו, אם הוא נופל, הוא מתפוצץ ונפגם יותר מפירות קטנים שנופלים. כך גם היהודי: אם מחובר לעץ החיים, לתורה, יכול לפרוח ולצמוח לגדול ולהיות ענק שבענקים. אבל אם, חלילה מתנתק הוא מהתורה, הוא מתדרדר עד שאול תחתית, ונעשה גרוע מן הגויים, כמו שאמרו חז"ל: **אומה זו משולה לעפר ומשולה לכוכבים**, כשהן יורדין יורדין עד עפר, וכשהן עולין עולין עד לכוכבים (מגילה טז:)

ספר "ומתוך האור"

בְּסֵפֶת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים כָּל הָאָזְרַח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בְּסֵפֶת (כג.מב)

אמרו חז"ל **"בְּסֵפֶת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים"**, אמרה תורה כל שבעת הימים צא מדירת קבע ושב בדירת עראי (סוכה ב). לכאורה צריך להבין הרי חג הסוכות הוא זמן שמחתנו, מדוע א"כ צוותה התורה לצאת מדירת קבע ולשבת בדירת עראי המונע את שמחת החג. אמנם כאשר מתבוננים רואים כי א"א להגיע לשמחה אמיתית רק לאחר שהאדם מבין בהכרה שהעולם הזה הוא עראי, ומי שחושב שהעולם הזה הוא בתכלית ומשקיע את כל חייו בהבלי העולם, לעולם לא נהיה מאושר, שהרי אמרו רבותינו מי שיש לו מנה רוצה מאתים ומי שיש לו מאתים רוצה ארבע מאות וכו', ואין אדם מת וחצי תאוותו בידו, נמצא דכל ימי חייו חי בעצבות שלא השיג את המבוקש. ולא זו בלבד, אלא מי שרודף אחר תאוותו אין לו חיים שהרי: **הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם**, ובודאי שאושר אמיתי אין לו. רק כאשר אדם מבין דאין העולם הזה אלא פרודור לעולם הבא, ואינו משקיע את זמנו אלא בקיום התורה והמצוות הוא מאושר הגדול ותמיד עליז ושמח. נמצא א"כ שאין בצווי התורה לצאת מדירת קבע לדירת עראי, סתירה כלל לשמחת החג, ואדרבה בזה יש את השמחה האמיתית למביני דבר.

ספר "אוצרות התורה"

פְּאֶשֶׁר יִתֵּן מוֹם בְּאָדָם כִּן יִנָּתֵן בּוֹ (כד.כ)
מי שמוצא תמיד חסרונות בחבירו, סימן הוא ש"כִּן יִנָּתֵן בּוֹ", כי כל אותן מומין שמוציא בחבירו ישנם בו כמו שאמר שמואל: **כל הפוסל במומו פוסל**. (קידושין ע.)

ספר "מטעמי שולחן שבת"

הלכה: דינים הנוהגים בימי העומר, תספורת לנשים.
מותר לנשים מבנות ספרד להסתפר בימי העומר שהרי אף באבלות חמורה מותרת האשה בתספורת לאחר שבעת ימי האבילות, ולא כמו האנשים שאסורים בתספורת כל שלושים. ואין חילוק בין נשואה לרווקה מיהו בנות אשכנז נוהגות להחמיר, ורק לצורך מיוחד מקילות כגון ששערותיה יוצאות חוץ לכיסוי הראש.

הלכות מועד מאת הרב אופיר מלכה שליט"א

פתגם: אמון וכנות בסיס איתן לידידות. **ספר "שמחלה"**

חקירה: קיום שטרות

תיקנו שהשטר פסול עד שיקיימוהו, או שהוא כשר, אלא רק תיקנו שיקיימוהו (פרי משה עדות שבשטר כא-ב)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: בזכות תפילה: עם השכמת הבוקר נכנס רבי חיים מוולוז'ין לבית המדרש להתפלל תפילת שחרית בציבור, היו שם בחורי ישיבה, אשר בראותם את רבי חיים ראש הישיבה החלו מיד ללמוד גמרא בקול והיו מפריעים למתפללים. נענה רבי חיים ואמר: מימי הייתי תמה על דברי הגמרא במסכת ברכות: **"הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו" היתכן? אך אם יתפלל אדם כל היום כולו, תורה מה תהא עליה? עתה הדברים ברורים היטב. רואה אני שבחורי הישיבה לומדים בשקידה דוקא בשעת התפילה, לכן אמרו: הלואי שיהיו מתפללים כל היום, ממילא יהיו בחורי הישיבה גם לומדים כל היום כולו.**

ספר "חד וחלק" חלק ב'

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בן קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וים בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישאר שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לדינה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. לעילוי נשמת: אליהו בן זהרה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'רלי בן ג'ולייט אסתר. אמיל חיים בן עזו עיזוה, לינה רחל בת מיה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים.

